

# EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v štokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. — Oglasi za najem in prodajo po 1. — Oglasi denarnih zavodov po 1.2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa 1.2. — Oglasi naročnine in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

## 50-letnica goriskega učiteljskega društva

V nedeljo, dne 8. julija 1923 je gorisko učiteljsko društvo praznovalo redni in zato tem častnejši jubilej: petdesetletnico svojega obstanka na bojih, trudih, a tudi na vseh bogatega dela. Proslava je bila razdeljena na dva dela: predpoldanski slavnostni zborovanje in večerni koncert, ki ga je priredil v proslavo društva-jubilarni zbor Zveze učiteljskih društev Julijske Krajine.

V dvorani »Trgovskega doma« se je zbralo kakih 120 učiteljev in učiteljic iz goriskega okraja in kakih 40 iz drugih krajev. Potem pa se številno drugih prijateljev društva, učiteljskega stanu in naše šole, ki so prihiteli, da se poklonijo korporaciji, ki si je stekla neveljnih zaslug za kulturni napredek in pravno stvarstvo našega slovenskega ljudstva v lepi gorški deželi. Bil je to v resnici zbor, ki je dal učiteljskemu našemu vnovič najčastnejše izpričevalo: kako ta naš učitelj v svojo dušo ljubi šolo, kako vnet je za nje razvoj in kako živ je v njem misel za stanovsko solidarnost. V tem pogledu je preizkušeno dejstvo, da je imelo to društvo v dolgi dobi svojega obstanka le tri predsednike: sedaj pokojnega Vinka Černica, učitelja v St. Petru; še živečega, sedaj 82-letnega Tomaža Jugu iz Solkana in Naceta Krizmanja iz Dornberga, sedaj umirovljenega nadučitelja v Gorici.

V duhu ljubezni do šole, zvestobe do svojega poklica in nekajljene medsebojne ljubavi je gorisko učiteljsko društvo tudi jubilej svoje okrajne organizacije. Z galskimi besedami se je Alojzij Urbančič poklonil spominu pokojnih predhodnikov in spregovoril prisrčno besedo na naslov umirovljenih tovarišev, ki pa so še vedno živa veja na deblu organizacije. Pozdravil je doslednega predsednika, Antona Grmeko ter vse druge izvenstanovske prijatelje, ki so s svojo udeležbo prihiteli izkazati društvu-jubilarnu svoje simpatije in častno priznanje.

Na to je g. predsednik v velikih in krepkih potezih orisal zgodovino postanka, razvoja, trudov in uspehov društva-jubilarnega. Svoj oris je razdelil na tri dobe: Černičevo, Jugovo, Krizmanovo. Markantno je predložil znamenite dogodke iz teh treh dob in podčrtal neizmerne zasluge, ki so si jih vsi trije predsedniki pridobili za društvo, za šolo, za svoje tovariše in za razmah spoznanja o potrebi organizacije. Ganolje se je izražalo na vseh licih, ko je govornik omenjal, kako se Tomaž Jug — 82-letni starček in častni član društva — tudi danes še živo zanima za vse, kar je v zvezi s šolo in učiteljem, kako je izjavil deputaciji, da si ne upa priti na zborovanje, ker se boji, da bi ga premagalo čustvo, da bi se — razjokal.

Društvo je dospelo do tega svojega častnega jubileja, ker se je vse učiteljsko goriskega okraja vsikdar trdno oklepalo načela, da je le v organizaciji obramba stanovskih interesov in da učitelj s svojim kulturnim delom služi napredku in razvoju naroda.

Izvajanja govornikova so zborovalci neoprestano spremljali z burnim pritrjevanjem, so mu na zaključku priredili prisrčno ovacijo.

Vzorno in nazorno so spopolnile predsednikov oris »Črtice« iz zgodovine društva-jubilarnega, ki jih je doposlal veteran goriskega učiteljskega Pater Medvedšek iz Sv. Križa in jih je s posebnim naglasom, da navdušenjem čital učitelj Leopold Paljki iz Lekavca. Zeleti je, da bi te črtice priobčilo kak strokoven list v polnem obsegu, ker so v njih dragoceni prispevki tudi k zgodovini narodnega in političnega življenja goriskih Slovencev v prejšnjih časih.

## Italija

Seja ministrskega sveta; ukrepi za zmanjšanje stanovalniške krize, izboljšanje gnojnega položaja upokojencev, izpolnitev delavnih pogodb. Odprava zapuščenih pristojbin. — Odredba za zboljšanje duhovniških plač podaljšana do 30. junija 1924.

RIM, 8. Na večerajšnji seji je ministrski svet razpravljal predvsem o posledicah, ki jih je mel zakon, s katerim je bila odpravljena omejitev glede določevanja visokosti stanarin. Odobren je bil odlok, ki štiti najemnika v slučaju prodaje najetega prostora. — Po temeljitem pretresu gnojnega položaja upokojencev je ministrski svet dovolil znesek 75 milijonov lir, ki se bo smotrno razdelil med najpobnejše upokojence. — Kar se tiče delavnih pogodb, je bil min. svet mnenja, da bo treba v kratkem izdati naredbo, ki bi zakonitim potom jamčila za natančno izpolnitev istih. — Minister Oviglio je predložil odlok, s katerim se podaljšajo navedbe v svrhu izboljšanja gnojnega stanja duhovnikov do 30. junija 1924. Finančni minister De Stefani je s prepričljivo besedo poročal o vprašanju zapuščenih pristojbin ter predlagal odpravo iste. Njegov predlog je ministrski svet soglasno sprejel.

Zasedanje poslanske zbornice; prva seja posvečena spominu podpredsednika posl. Pietravalle.

RIM, 9. Otvoritvena seja je bila izključno posvečena spominu umrlega podpredsednika poslanske zbornice posl. Pietravalle, ki je nedavno podlegel zločinu. Razni govorniki so povdarjali zasluge pokojnika kot zdravnika in politika. Ob 15. uri je bila seja v znak žalosti prekinjena.

Na koga je treba nasloviti prizive železničarjev radi odpustitve?

RIM, 8. Izrednemu komisarju za železnice prihaja neseštevilo prošelj in priporočil

Na zaključku je predsednik naglašal, da ga danes ni moža, ki bi bil svojim tovarišem in tovarišicam dobrotnik v toliki meri, kakor je že tretji predsednik v času obstanka društva, Nace Krizman. Napram temu staremu borcu za interese učiteljskega, temu vzorniku poleg Černica in Juga, ki je tudi danes še, kot umirovljenec, v Gorici, stalen in najzanesljivejši »konzul« za vse stvari tovarišev in tovarišic, je učiteljsko goriskega okraja velik dolжник. Ljubezen svojo — je vsliknil govornik s prisrčno toploto in ob vihrnem odobravanju zborovalcev — smo mu že dali; dajmo mu pa še vnanji vidni znak svoje hvaležnosti: proglasimo ga povodom tega svojega jubileja častnim članom naše častitljive organizacije! Jubilejna skupščina goriskega učiteljskega in vseh njega navzočih gostov je pritrdila temu predlogu soglasno in z isto prisrčnostjo, s katero je bil stavljen: s tako iskrenostjo čustva hvaležnosti, da je bilo res v največje zadoščenje odlikovanju in obenem učiteljskemu v tem večjo čast, čim redkejša je čednost med prvimi čednostmi — hvaležnost. Ko se je dvignil Krizman, da se — vidno globoko ganjen — zahvali na tem, — kakor je rekel — nezasluznemu počastjenju, ker da je storil le-to, ker je bil dolžan storiti kot zvest tovariš tovarišicam in tovarišem, so mu te poslednje in poslednji priredili prisrčno, dolgotrajno ovacijo.

Predsednik »Učiteljske Zveze« Anton Grmek je izrazil čestitko s kratko, a tem pomembnejšo izjavo, da bi vsaka nadaljnja beseda njegova le pokvarila mogočni vtis današnjega slavnostnega vsem, ki so s svojim delom in trudom prispevali, da more učiteljsko goriskega okraja častno slaviti ta redki jubilej svoje okrajne organizacije. Vsklikla pa: učiteljsko društvo za goriski okraj: cveti, rasti in se razvijati!

Dr. Trost je, kot predsednik, v imenu zveze prosvetnih društev v temperamentnem govoru izrekel čestitke društvu-jubilarnu ob petdesetletnici dela in trudov za kulturni napredek našega ljudstva. Temu delu se je zahvalil, da so Primorci na glasu kot najzrelejši del slovenskega naroda. S čestitko spaja prošnjo, da društvo tudi nadalje ostane torišče takega dela.

Poslanec dr. Podgornik je čestital v imenu svojih tovarišev-poslancev z isto željo: da bi društvo tudi nadalje razvijalo svoje delovanje v smeri svoje častne minulosti.

Ko je predsednik prečital še nekaj došlih prirediteljskih čestitk, je zaključil zborovanje s kratkim, krepkim govorom, pozivajoč tovariše in tovarišice, naj ostanejo nepremično zvesti kakor brat bratu in posestrima bratu na skupnem delu, da se bo naše šolstvo dvigalo vedno bolj.

V zares slavnostnem razpoloženju so se začeli zborovalci razhajati: vsem se je odražalo na licu globoko srčno zadoščenje.

Lepi jubilejni dan je zaključil večerni koncert pevkega zbora »Zveze«, ki je uspel najčastnejše za zbor, za njega vodjo Srečka Kumarija in za učiteljsko. Poseben sijaj je podelilo tej prireditvi sodelovanje operne pevke, gospe Pavle Lovšetove. Tudi ni bil le velik dogodek v glasbenem življenju Gorice, marveč je bil to tudi splošen, velik praznik naše kulture. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano zares do zadnjega kotička, je prirejalo odlični umetnici neprestane viharne ovacije. Po tem koncertu ni bil to le dan učiteljskega, ampak — naš dan, dan našega ljudstva v najlepšem pomenu te besede. Prinesel nam je veliko tolažbo in vero, da bomo živeli, če bomo složno stremeli navzgor v višine kulturnega razvoja in napredka, kateremu kaže pot v prvi vrsti šola.

železničarjev odpustčenih ali ki se imajo opustiti iz službe v smislu upravne presodne. Izredni komisar opozarja, da se ne čuti nikakor dolžnega, da bi odgovarjal na slične prošnje, ki jih ni mogoče vzeti v pretres ravno radi omenjenega značaja odpustitve; v smislu sedanjih odredb je treba nasloviti tozadevne prizive na IV. oddelek državnega sveta.

## Jugoslavija

Politična situacija — Kralj na seji ministrskega sveta

BELGRAD, 8. Večera ob 16.30 do 19 se je vršila seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval sam kralj. Poleg predsednika vlade Nikole Pašića so bili prisotni vsi ministri razen Krste Miletića, ki je odpotoval po uradnih poslih. Cilj te seje je bil izključno informativen. Kralj se je želel pred svojim in Pašićevim odhodom v inozemstvo poučiti o notranjem političnem položaju in delu narodne skupščine.

Notranji minister dr. Vujičić, minister saobraćaja dr. Janković in minister vojne general Pešić so poročali o svojih resortnih vprašanjih. Predsednik Pašić je na kratko očrtal delo narodne skupščine in izjavil, da želi vlada, naj se v narodni skupščini čim prej sprejmeta zakon o uradnih in zakon o ustroju vojske in mornarice, ravnotako tudi, da naj članji finančnega odbora še pred počitnicami sestavijo načrt proračuna za leto 1923-24, da se bo moglo o njem razpravljati, čim se narodna skupščina ponovno sestane. Nato mora priti v razpravo zakon o invalidih, ki ga bo ponovno redigiral minister socialne politike. Minister dr. Janković je izjavil, da se v najkrajšem času prične gradivno železnice Stip-Veles.

Pašić je nato izjavil, da namerava v najkrajšem času popolniti ministrske portfelje in sicer ministrstvo poljoprivrede in voda, ministrstvo trgovine in industrije ter ministrstvo ver, da se na ta način olajša ureditev razmer v državi.

Dan kraljevega odhoda še ni definitivno določen. Skoro gotovo odpotuje kralj začetkom prihodnjega tedna. Ni še gotovo, ali odpotuje kralj iz Pariza tudi na francosko rivijero. Spremljala ga bo na potu tudi kraljica Marija.

Radićevo delovanje in pretnje ter Koroševa dvoletna politika so dale belgradskemu časopisju povod, da je zopet sprožil vprašanje — amputacije. Listi povdarjajo, da o zopetnem zbližanju vlade z Radićem ne more biti več govora. Med radikali in Hrvatskim blokom so vse zveze prekinjene.

»Novosti« priobčijo izjavo nekega, kakor zatrjujejo, odličnega in vodilnega člana radikalnega kluba. Ta je uvodoma izrazil upanje, da se bodo hrvatske mase v zadnjem trenutku vendarle še osvestile in se otresele pogubnega Radićevega vpliva. Za nasprotni slučaj pa da se pri radikalih vedno bolj učvrštuje misel amputacije. Ako bo Radić nastopal s »skrajnimi sredstvi«, kakor je zadnjič zapretil, bo vlada storila isto.

»Brez ozira na vse to«, je nadaljeval izvestitelj »Novosti«, »namerava vlada nadaljevati svoje zakonodajno delo ter misli, da bo v dveh letih izčrpala svoj program, predviden v njeni deklaraciji. Pri tem ji je vseeno, ali ostanejo muslimani in SLS v parlamentu ali ne. Vlada bo nadaljevala svoje zakonodajno delo in z vsemi sredstvi pospeševala notranjo in zunanjo stabilizacijo države. Podpirala bo vsak pokret, ki bi odbijal hrvatske mase od Radića. Ako bi pa po zaključenem zakonodajnem delu politične prilike bile vedno iste kot sedaj, tedaj nameravajo radikali iti v borbo s parolo: »Srbi vku!« in če bodo dobili, kakor pričakujejo, ogromno večino glasov, potem so pripravljeni na vse, tudi na amputacijo.

»Samouprava«, glavni radikalni organ piše: »Ako se ne najde v Hrvatski in Sloveniji nikogar, ki bi se spoprijel z vragom, kakršen je Radić, in z jezuitom kakršen je Korošec, potem Hrvatom in Slovenem ni pomoči, in ne bodo se mogli izogniti usodi, katero jim pripravljajo taki hudobni ljudje.

Službeni demant zagrebske pokrajinske uprave

ZAGREB, 7. Današnje »Narodne Novine« prinašajo nastopno službeno objavo: »Povodom prepovedi javnega hrvatskega zborovanja republikanske seljačke stranke, ki bi se bilo imelo vršiti dne 24. junija 1923 v Zagrebu, prinašajo zagrebski dnevnik vesti o armaturah ter izjemnih in raznih drugih odredbah proti Hrvatom in Hrvatski ter na podlagi teh vesti alarmirajo javnost, ki z ozirom na to izjavo nemogoče zaključke. Tem potom se uradno izjavlja, da so vse te vesti izmišljene in brez vsake podlage. Niti proti Hrvatom niti proti komu drugemu se ne bodo izdajale izjemne odredbe ali armature, temveč se bodo le strogo izvajali zakoni in predpisi, ki so v tej pokrajini veljavni. Nikomur se ne bo dovoljevalo, da se ti predpisi in zakoni kršijo. Kdor bi se proti njim pregrešil, se bo proti njemu postopalo z vso strogostjo teh predpisov.

Nadalje demantira ta objava vesti, o omanjem stališču pokrajinskega namestnika za Hrvatsko in Slavonijo g. dr. Cimića.

Angleški glas o Radićevi politiki

BELGRAD, 8. Presbiro reproducira na kratko zanimiv odgovor staroste Jugoslovenskega Sokolskega Saveza dr. Ravniharja, ki ga je objavila ugledna londonska revija »Near East«. Ta revija je pred mesecem priobčila Radićevo spomenico, ki je bila sestavljena popolnoma v protidržavnem duhu in naperjena proti jedrini države. Starosta dr. Ravniharja s tehtnimi argumenti pobija Radićevo obtožbo proti militaristični Srbiji, obsojajoč obenem njegovo republikanstvo kot nemogoče ter kritizira Radićevo demagogijo in negativno politiko. Članek med drugim doslovno pravi: »Rešitev srbsko-hrvatskega vprašanja je edino možno na ta način, da žive Srbi, Hrvati in Slovenci drug poleg drugega na temelju načel vidovdanske ustave, ki garantira vsakemu državljanu popolno svobodo«. Odgovor dr. Ravniharja predlaga dalje gotove spremembe v decentralizacijski smeri in upa, da je to mogoče doseči potom mirne diskusije.

K odgovoru dr. Ravniharja je revija »Near East« napisala kratek in značilen uvodnik. Priznava krajevno samoupravo in gotovo decentralizacijo, odločno pa obsoja Radićevo separatizem in njegovo destruktivno politiko. Po mnenju revije ni prepad med obema stališčema tako globok, kakor je to videti na prvi pogled tujega opazovalca. V gotovem pravcu je potrebno samo nekoliko zbližanja, ker je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev sestavljena iz narodov istega plemena in istega jezika, toda različnih političnih tradicij. Radić mora priznati, da so mogoče lokalne avtonomije tudi brez republikanstva.

Konferenca male entente v Sinaji

BELGRAD, 8. Na zadnji seji ministrskega sveta je zunanji minister dr. Nincić poročal o pripravah za konferenco zunanjih ministrov držav male entente v Sinaji. Po podanem poročilu je zunanji mi-

nister takoj odšel v svoj urad, kjer je dal časa konferiral s čehoslovanskim poslanikom g. Janom Sebo o konferenci male entente. Konferenca ima na dnevnem redu poleg ostalega dve glavni točki: 1. določitev skupne taktike držav male entente in organizacije enotne fronte v vseh te države zadevajajočih skupnih zadevah, in 2. vprašanje vstopa Poljske republike v zvezo male entente.

Odnosaji med Italijo in Jugoslavijo

BELGRAD, 8. V parlamentarnih in političnih krogih z napetostjo zasledujejo razvoj razmerja jugosl. delegacije in italijanske v paritetni komisiji. Med obema delegacijama je prišlo radi razmejitve reške države do težkoč. Načelno je tudi vprašanje suverenosti reške države. Italijani zahtevajo, da bi bila reška država ekonomsko in finančno podrejena Italiji. Stališče jugosl. delegacije je nasprotno, ker zahteva, da bodi Reka v vsakem ožiru popolnoma svobodna in samostojna država.

Vesti hrvatskega tiska, da je doseljen v Italijo popolen sporazum glede Reke in da dobi Jugoslavija reško luko za 99 let v najem, da bo razveljavljena rapalska pogodba, so popolnoma neresnične in neutemeljene.

Paritetna komisija oficijelno ne vodi razprav o reškem problemu. Vsa pogajanja so prišla na mrtvo točko.

Minister zunanjih del dr. Nincić je glede pogajanj z Italijo izjavil, da jugosl. vlada ni prejela nobene note od strani rimske vlade. Ministrski predsednik Mussolini se je samo razgovarjal z jugosl. poslanikom v Rimu g. Antonijevićem.

Obrambna pogodba med Jugoslavijo in Rumunijo podaljšana za 3 leta.

BELGRAD, 8. Iz Bukarešte prihaja uradna vest, da so večeraj podpisali predstavniki Jugoslavije in Rumunije zapisnik za obnovo obrambnega dogovora med omenjenima državama za dobo 3. let.

Čehoslovaška

Monarhisti na čehoslovaskem

PRAGA, 8. K vsem o težki bolelosti predsednika Masaryka javlja »Rude Pra-

vo«, da izhajajo iz čehoslovaskih monarhističnih krogov, ki bi radi posadili na čehoslovaski prestol angleškega vojvoda Connaughta. V čehoslovaski obstoja posebna mafija, ki si je stavila za nalogo ustoličiti angleškega princa in odstraniti po Masarykovi smrti tudi zunanjskega ministra dr. Beneša, ki je njegov najboljši zaupnik.

## Francija

Beneš v Parizu

PARIZ, 8. Večera ob desetih zvečer je prispel preko Rotterdama in Bruslja semkaj čehoslovaski zunanji minister dr. Beneš.

## Nemčija

Francija in Belgija zahtevata, da Nemčija uradno izjavi, da ne odobrava aktivnega odpora porurskega prebivalstva

BERLIN, 8. Takoj za papeževim nuncijem sta se podala h kancelarju Cuno belgijski in francoski poslanik. Sprico dejstva, da je nemška vlada izdala razne odredbe, s katerimi pozivlja prebivalstvo v Porurju k pasivnemu odporu, da je izrazila prizadetim družinam sožalje in da na ta način podpira tudi aktivni odpor v zasedenem ozemlju, sta poslaniška zahtevala, da nemška vlada izjavi, da ne odobrava atentata na belgijski vlak. Cuno je odgovoril, da ni sploh gotovo, kdo je izvršil oni atentat in če tudi so to storili Nemci, ni še s tem rečeno, da vlada podpira slične čine. Nemške odredbe od početka zasedbe niso bile vzrok, ampak posledica odpora, ki se je spontano pojavil v prebivalstvu. O atentatu se bo vlada končno veljavno izrazila, kakor hitro bo imela točna poročila na razpolago o dogodku.

Vprašanje alkoholnih pijač na inozemskih parniških rešeno.

WASHINGTON, 8. Ameriško finančno ministrstvo je odredilo na pritožbo angleškega poslanika, da smejo inozemske ladje v ameriških vodah imeti alkoholne pijače v toliki množini na krovu, kolikor jim to dopušča zakon države, kateri pripadajo.

## DNEVNE VESTI

### Naj začnem odgovarjati Virgiliju Ščeku!

Tam na daljnem Malajskem se semterja pojavlja čudna, strašna bolezen, nekaka človeška steklina. Pravijo ji »amoka«. Kogar popade, ta zbesni in z bodalom v roki zdrija po cesti in zabode vsakega, katerega sreča. Menda ni zdravlila zoper to bolezen. Nesrečnega »amokača« morajo zapreti, če ga prej, v sili, ne pobijejo.

Kakor je znano, je malajski nadloga prišla sedaj nad nas, drugačna, a hujska. Ne po cestah, nego v našem tesnem in tlačnem življenju, ne z bodalom, nego z mnogo hujšim orozjem so se zagnali nad svoje žrtve naši »amokači«. Kakor da nas ne bi trlo dovolj drugih nadlog!

Prijatelji zahtevajo, naj se ne umaknem »amokačem«, dasi je jasno, da sem prav jaz njih prva izvoljena žrtev. Pravijo, da se jim moram postaviti v bran, ker ne gre za mojo osebo, nego za javno stvar. In tudi slavno občinstvo se oglašča, čes, prava zabava je vendar šele, če ne udrliha samo eden, a drugi beži, nego če se pošteno spoprime. Bodi vam, prijatelji in slavno občinstvo, a resnično vam povem, gnusi se mi, neznanost se mi gnusi.

Ali nekaj vendar pridržim. Ne spoprijem se docela. Zakaj imam dovolj drugih nalog. Zatorej »amokaču« toliko, da odleti, potem pa pojdem spet potrpežljivo in vztrajno po svoji pošteni poti naprej, a ko se »amokač« vnovič preveč približa, ga vdruči sunem in pojdem spet naprej. To povdarjam, da ne bi se moje zgolj delno odgovarjanje sodilo napak, ali kakor da sem prav v vseh točkah nasprotnik »amokačev«, celo v tistih, v katerih tudi ne pamet se ni zapustila. Nimam časa, nimam predvsem sposobnosti, da bi vse, kar mi polni srce in glavo, kar zdržema naenkrat bruhal iz sebe. Saj bi mene poet gotovo ne vprašal »Or sei tu quel Virgilio, e quella fonte — Che spande di parlar sì largo fiume?«

Virgilij Šček piše v »Goriški Straži« in »Malem listu« naslednje: »Na razna vprašanja, ali se res idrijska slov. gimnazija zapre in po čigavi krivdi, odgovarjam to je res. Tri četrti krivde ... Tu se mi ustavlja pero pri prepisovanju, ker se besedilo v »Goriški Straži« in »Malem listu« od tu naprej več ne ujema. V »Goriški Straži« nadaljuje Virgilij Šček: »... nosijo naši ljudje, v »Malem listu« pa »... nosi gospe dr. Wilfan«. Ko bodo pozneje izdajali zbrane spise našega Virgilija, bodo učejniški pač skušali po svoje pojasniti to dvoletnost, preje bi jo seveda utegnili pojasniti uredništvo »Goriške Straže« in nam s tem tudi končno podati pravo tolačenje tistih previdno zaviti izrazov, kakršni so »tržaški voditelj«, »tržaška gospoda«, »tržaški advokat«, »bankirji, kapitalisti« itd., katerih je že nekaj časa polna naša »amokaška« in njej sorodna tedenska književnost.

Virgilij Šček se je očitno začel počutiti jako dobro ob mojem vztrajnem molčanju. Virgilij Šček je gotovo jako nadarjen človek in skratka — onorevole, to se pravi, častivreden. Ali to, kar je napisal o moji krivdi glede slov. idrijske gimnazije, to je — ne mi, ali naravnost — rečeno, obrekovanje in bujskanje.

Idrija se nahaja v območju goriskega »Političnega društva«. Ne iz Idrije, ne od imenovanega društva, ne od nobene strani sploh, nisem bil nikdar opozorjen, da bi oni srednji, žal, zares »srednji« šoli grozila nevarnost, da se zapre. Potegovale sem se, da bi jo prenesli v Gorico, za svojo osebo bi jo bil najraje videl v Trstu, ali vsaj v Sezani, (in morda je že prišel čas, da pokaže, kako bi bilo primerno prav to poslednje), in potegovale bi se bil tudi, da se v Idriji ne zapre, ko bi vedel, da to preti. Glede idrijske šole yem samo to, da je Virgilij Šček neke sobote preteklega meseca, menim 16. ali 23., rekel samo to, naj pojdem kar takoj v Idrijo, kjer se bo druga dne, v nedeljo, vršilo neko posvetovanje radi idrijske šole, za katero se zahteva od občine prispevek, ki ga pa ne zmore. Odgovoril sem, da me nujno delo zdrži, naj bi morda šel on ali brzojavil tovarišu dr. Karlu Podgorniku, v Gorico, ki mu je toliko bliže v Idrijo. To je bilo vse. Virgilij Šček ni dalje silil vame in po kratkem pogovoru o drugih stvareh je odšel.

Nimam točnega merila za vse napake in pogoške Virgilija Ščeka, kakor ga ima on za moje. Sicer pa gre v glavnem vprašanju, da se pravniški izrazim, za solidarno odgovornost. Z drugimi vred nosi on vso krivdo za tisto zlo, katero ni posledica naše šibkosti in revnosti naših moči, nego naše razdvojenosti. Spominjam se vedno onega usodnega dne, ko sem govoril proti njegovi kandidaturi in ko so on in njegovi prijatelji takoj zagrozili s svojo novo strujo, Dr. Jesip Wilfan.

Prodaja hiš in pravice najemnikov. Ministrski svet se je dne 7. t. bavil z vprašanjem, kakšno usodo naj imajo najemniške pogodbe v primeru, da se hiša proda. Predložen je bil zakonski načrt, kateri je bil po daljši razpravi sprejet. Načrt določa, da najemnik tudi v primeru, da se hiša proda, lahko zahteva podaljšanje najemniške pogodbe v smislu odloka z dne 7. januarja 1923, št. 8. Tudi če je v najemniški pogodbi določba, da v primeru prodaje hiše preneha najemniška pogodba, mora kupec hiše najemnika vseeno tožiti pred arbitralno komisijo, katere potem na podlagi danih razmer določi nadaljnjo usodo najemniške pogodbe. — Najemnik ima razum tega predkupno pravico v primeru, da hoče lastnik prodati hišo. Te določbe bodo veljavne za nazaj glede vseh prodaj hiš, katere so se izvršile po objavi odloka 7. januarja 1923.

Načrt vsebuje tudi določbo, da so vse odpravnine (buona uscita) neveljavne in da tisti, ki jih je plačal, lahko zahteva povrnitev. Zabeležbe vredne je končno tudi sledeča določba: Komur je bila zahteva za podaljšanje najemniške pogodbe odbita iz razloga, da hišni lastnik tozadevne prostore potrebuje za svojo rabo, ta lahko zahteva preklic te razsodbe, če dokaže, da hišni lastnik ne uporablja prostorov zase, ampak da jih je oddal drugim osebam.

Z dežele nam pišejo: Po raznih naših krajih se trosijo med našim kmetijskim ljudstvom govorice, da bodo vsi oni, ki so v srečnem položaju, da so si prihranili tekom let kakšno luro in jo obrestosno nakupili v hranilnico, obkrožani, ker da bo država v najbližjem času zasegla en del teh vlog. Posledica tem zlobnim



Ali pa skrajno neumnim govorcem je ta, da so nekateri nerazumni ljudje začeli dvigati svoj težko prihranjeni denar iz hranilnic in ga brezplodno držati doma, kjer leži tak denar brez vsake koristi za lastnika v kaki skrinji izpostavljen mišim in podganam, požaru ter — tatovom. S takim brezumnim početjem se še slabša naša težnja krogom neugodni gospodarski položaj. Koliko naših zadržanih in hranilnic ter posojilnic se vsled še dosežene izmenjave v Jugoslaviji naloženega denarja že itak bori in životari, posebno vsled sedanjega pomanjkanja gotovine! Koliko naših ljudi se ravno sedaj obrača za pomoč in posojila na naše zaveze, a ti jim pri vseh dobri volji ne morejo pomagati, ker ni gotovine. Zgodi se, da tak naš ljudje potem iščejo pomoči pri tujih kapitalistih in oduhlih, ki jih bodo izkoristili in odirali ter jih sčasom spravili na — boben. In sedaj pridejo še take brezsmiselne govorice! Ljudje božji! Ne dajte se vendar begati in za norca imeti! Ne verujte vsaki neumnosti! Dajte svoje prihranke ven iz nogavic in starih skrinj, to v vašo korist in korist svojega bližnjega! Niti en stotak ne bi smel med našim ljudstvom ležati neproduktivno doma, ampak naložen naj bo v hranilnici, da bo srečnemu lastniku v korist in našemu potrebnemu kmetu v pomoč! Kaj nismo že dovolj gospodarsko tepeni? Ali naj se še sami še bolj tepemo?

**Sprememba v zdravniški službi v Bazovici.** Na podlagi sklepa tukajšnjega občinskega sveta na seji od 23. maja t. l. je bil okrajni zdravnik v Bazovici dr. Ivan Sadnič začasno premeščen v občinski zdravstveni urad (Ufficio d'Igiene). Zdravniško službo v bazovici okrajno bo opravljal g. dr. Davanzo, zdravnik openskega okraja. Dr. Davanzo bo imel kakor do sedaj svoj sedež na Opčinah in bo sprejemal bolnike openskega okraja vsak dan od 9 do 11 ure. Zraven tega bo hodil vsak torek in petek v Bazovico, kjer bo sprejemal od 14 do 15 ure v hiši št. 1. Poleg omenjenih službenih ur bo na razpolago tudi ob vsakem drugem času, kadar bi ga prizadevali klicati.

**Počitniške akcije.** »Zensko dobrodelno združenje« v Trstu javlja, da bo njegov urad (v prostorih Organizacije vdov in sirot) odprl v sredo 11. v četrtek 12. in petek 13. t. m. od 4 ure in pol do 7 ure popoldne ter nadalje vsak četrtek ob isti uri in istem kraju. Matere, ki imajo svoje otroke na počitnicah, se lahko obrnejo tja za vsakršne informacije.

**Odprava turistične pristojbine.** Finančna intendenca v Trstu javlja, da je v smislu čl. 8 kr. odloka od 18. marca 1923, št. 551 odpravljena turistična pristojbina na račune hotelov, gostilnic in obdobjev, katere je bila ustanovljena s kr. odlokom od 4. maja 1920, št. 676 v prid državni ustanovi za povzdigo turističnih podjetij. Odprava te pristojbine velja od 1. julija 1923. Vsled tega se ustavi razdeljevanje dvojnih posebnih znamk, ki so bile ustanovljene za iztirjevanje omenjene pristojbine s istim kr. odlokom od 4. maja 1920. Kdor ima še takih znamk, bo lahko zadrževal do 31. julija t. l., da se mu povrne odgovarjajoč svota. V ta namen naj se napravi pisarna prošnja na prostem papirju na registrski urad okraja, v katerem so bile omenjene znamke kupljene. Tistim, ki so kupili znamke pri drugih osebah in ne direktno pri registrskem uradu, se ne dovoli nikakoli povračilo. Prošnji naj se priložijo znamke, katerim je treba dodati popis v dvojnem izvodu z navedbo priložnega imena, priimka in naslova ter skupnega števila in vrednosti vsakega sveznja znamk, za katere se prosi povračilo. Na prošnje, ki dosepejo po 31. julija 1923, se pristojni uradi ne bodo ozirali v nobenem slučaju in zastale znamke se seveda ne bodo smele več lepi na račune hotelov, gostilnic in obdobjev.

**Nalezljive bolezni v Trstu.** V tednu od 30. junija do 7. julija so bili v Trstu sledeči slučaj nalezljivih bolezni: skrlatica 8, trakom 7, ošpice 40, malarija 2, osepence 8. Umrli so: 2 osebi na skrlatici, ena oseba na ošpich. **Pasje stekline.** Zupanstvo tržaškega mesta javlja: Ker se je uradno ugotovilo en slučaj pasje stekline, in sicer na št. 430 pri Sv. M. M. spodnji, se odreja sledeče:

1. Strogo je prepovedano puščati pse in mačke, da se klatijo okoli.
  2. Psi se morajo voditi na uzdici in morajo imeti nagobčnike, tako da ne morejo ugristi.
  3. Prepovedano je voditi pse v javne loke in gospodari teh poslednjih so obvezani skrbeti, da se bo v njih lokalih strogo ravnalo po tem predpisu.
  4. Kdor opazi na psu ali na katerikoli drugi živali, ki je njegova last ali njemu poverjena, znake stekline, mora dolženo žival osamiti in takoj naznaniti občinskemu zdravstvenemu uradu (Ufficio d'Igiene).
  5. Psi brez nagobčnikov, tudi če imajo predpisano znamko in se vodijo na uzdici, bodo polovljeni in ubiti 12 ur pozneje.
- Pri tej priliki se opozarja, da bodo gospodari psov ali njih pooblaščenici v slučaju prestopa proti pričujoči odredbi kaznovani po zakonu in da bodo morali izročiti psa oblasti, ne samo v slučaju, da se zasaci, temveč tudi drugače. V slučajih, kjer bodo na mestu kakih obzir, se usmrteve psa lahko odloži, toda le pod pogojem, da se tak pes postavi pod nadzorstvo živnozdravnika.

**Društvene vesti**

Nogometni odsek S. D. »Adria« bo imel jutri vaje od 6 ure pop. naprej na vežališču pri Sv. Vidu. — Vodja.

S. D. A. Danes ob 19.30 odborova seja. — V nedeljo, 15. t. m. ob 9.30 zjutraj izvanredni občni zbor. — Preds.

M. D. P. — Sv. Jakob. Dram. odsek bo imel tri v navadnih prostorih odsekov sestanke. Člani in prijatelji dramatičnega so vabljeni, da se sestanka v obilnem številu udeležijo. — Vodja.

Pevsko društvo »Ilirija«. Danes ob 20.30 vaja za ženski zbor. Uro potem za moški zbor. Točnost! — Odbor.

**Iz tržaškega življenja**

Tragičen nedeljski lovski izlet. — Neznaneec, navidezno lovski tat, ustrelil mladega lovca ter težko ranil lovskočevja. Preteklo nedeljo ob prvi jutranji zori se je nahajal na lovu na nekem hribu blizu Gročane. Tržačan Henrik Bucher, star 17 let, študent tehniške, sin tržaškega urarja Josipa Bucher. Spremljal ga je lovski čuvaj Anton Razem iz Gročane. V gozdu, ki ga ima urar Bucher v namenu, sta lovca prežala na divjačino. Kakor je pozneje povedal Anton Razem, sta on in mladenič zapazila v gošči divjega kozla. Cepnila sta za nekim zidom ter čakala, da jima pride divjačina na strel. Naenkrat je v gozdu zadonel strel. Mladi Bucher je bolesto zaječal, da se zgrudil na tla; iz male rane na glavi mu je lila kri. Predno se je Razem zavedel, kaj se je pravzaprav zgodilo, je v gozdu tišina vdruživši počilo in lovski čuvaj je začutil hudo bolečino na rami; opazil je, da je ranjen. Istočasno se mu je zazdelo, da je videl v hosti

bežati postavo, navidezno mladega moža. Ranjenec je zbral skupaj vse moči ter se opotekajoč napotil proti Sežani. Ko je dospel tja so mu moči že skoro popolnoma opeale. Z obupnim naporom se je privlekel na orožniško postajo, kjer je povedal krvavi dogodek orožnikom. Kaznu so za silo obvezali rane ter ga nato prepeljali s avtomobilom v tukajšnje mestno bolnišnico. Zdravnik, ki ga je preiskal, je ugotovil, da ima Razem prestreljeno desno ramo.

Krogla mu je prebila desno lopatnico ter mu šla iz telesa na prsih pod desno ključnico. Iz tega je mogoče sklepati, da je bil Razem ustrejen od zadaj. Ranjenca so sprejeli v kirurški oddelk. Njegovo stanje je precej nevarno, kljub temu upajo zdravniki, da bo okreval.

Med tem ko je bil Razem prepeljan v bolnišnico, so se na kraj zločina podati orožniki; z njimi je bil tudi zdravnik. Prišli na lice mesta je ta uvidel, da je za Bucherja vsaka človeška pomoč zaman; ubogi mladenič je bil mrtev. Krogla mu je prebila glavo ter povzročila v hipu smrt. Na lice mesta se je podala tudi sodna komisija, ki je izvršila predpisani ogled ter sestavila tozadevni zapisnik. Ugotovilo se je, da je bil Bucher ustrejen v glavo od zadaj, kakor bi bilo soditi po rani. Krogle, ki so jih našli na lcu mesta, so avstrijske vojaške karabine.

Zločin in njegovi vzroki, kakor tudi okoliščine ob katerih se je izvršil, so še zavite v tajnost. Trdi se tudi, da sta lovca dobro videla zločinca, ko jima je stal nasproti s puško v rokah. Vsekakor se orožniki z vso vneto trudijo, da pojasnijo zagonetni zločin ter izsledijo storilca.

**Nesreča s puškinim nabojem.** Kmet Ivan Blokar, star 24 let, stanujoč v Gradšču pri Sežani je predvečernim popoldne našel na zemljišču za hišo, kjer stanuje, nerazpočen puškin naboj, katerega je hotel odpreti. S tem namenom udaril po njem s kamnom. Pri tem se je naboj nenadoma razpočil in krogla je prebila mladeniču dlan desne roke. Ranjenca so prepeljali v tukajšnje mestno bolnišnico. Zdravnik je spoznal rano za nevarno, ker jo je zarjavela svinčenka okužila. Mladenčica so sprejeli v kirurški oddelk.

**Dva padca.** V svojem stanovanju v ulici Cattedrale št. 7 je večeraj zjutraj padla 87-letna Elizabeta Tenente, ter si je pri tem zlomila roko. Z avtomobilom rešilne postaje so starko prepeljali v mestno bolnišnico. Okrevala bo v 6 tednih.

**Težak Jakob Bradas,** star 29 let, stanujoč v ulici Molino a vento št. 47, je večeraj popoldne v skladišču soli v ulici Torre bianca padel z vrečo soli vred na tla. Ubogi mož si je pri padcu zlomil dve rebri. Dobil je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nakar so ponesrečenca prepeljali v mestno bolnišnico.

**Zrtev nerodnega kolesarja.** Ko se je večeraj predpoldne vdova Marija Cescutti, stara 60 let, stanujoča v ul. Pasquale Revoltella št. 465, vračala domov od nakupovanja, jo je v bližini doma podrl na tla neki mladenič, ki je vozil z motornim kolesom. Starka je zadobila številne poškodbe po glavi in po desni nogi. Zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, je starko, potem ko ji je podal prvo pomoč, dal prepeljati v mestno bolnišnico.

**Odmevi ropa pri Sv. Jakobu.** — Ropar in njegovi tovariši aretirani. Po natančnem poizvedovanju se je policijskim agentom posrečilo identificirati lopova ki je dne 6. t. m. v ulici del Bosco oropal iztirjevalko trdke Notarangelo. Ropar, po imenu Italo Neri, star 28 let, stanujoč v ulici S. Marco št. 18, je bil aretiran. Z njim sta bila aretirana tudi 40-letni Leon Marcovich, stanujoč v ulici della Guardia št. 44 in 29-letni Ivan Ladilich, stanujoč pri Sv. M. M. št. 40. Poslednja sta osumljena sokrivde pri tem ropu. Vsi trije so bili odvedeni v zapor.

**Iz tržaške pokrajine**

Gostilne zapirajo. V Knežaku na Krasu so vzeli koncesijo A. Urbančiču in Česniku, v Koritnicah Novcu, na Bovcu Zajcu.

**Vesti z Goriškega**

**Izročitev vojaškega pokopališča v Oslavju** v oskrbo občine. Pretekli teden je z veliko slovesnostjo izročila vojaška oblast pokopališče »General Papa« v oskrbo podgorške občine. Po govoru polkovnika Palladinija je podgorški župan objubil, da bo občina zvesto čuvala kraj, ki hrani zemeljske ostanke padlih junakov.

**Zasedanje goriške porote.** V četrtek je pričelo zasedanje goriške porote. Kot prva je bila na sporedu zasedanja razprava proti Angeli Nanut radi nenameravane umora. Nanut je bil obtožen, da je dne 10. oktobra minulega leta zabolil v tepezu nekoga Rudolfa Brešan. Zadal mu je z žepnim nožem 3 cm dolgo rano, na katere posledicah je Brešan 9 dni pozneje umrl. Obtoženca, ki je bil oprežčen, je zagovarjal tržaški odvetnik dr. Zennaro.

**Poskušna samomor mlade šivilje.** V petek je izpila 19-letna šivilja Carmela L. ... steklenico karbolne kisline, da napravi konec temu žalostnemu življenju. Ker so jo pravočasno rešili, lahko se vedno upa, da ji kdaj zasije solnce sreče.

**Iz Vipave.** Odborova seja »Slov. plan. društva« v Vipavi se bo vršila prihodnje sredo dne 11. t. m. točno ob 18. uri v hotelu »Adria« v Vipavi. Radi važnih dogovorov glede prihodnosti na Nancos se prosi za polnoštevilno in točno udeležbo odbornikov. Ker bo na dnevnem redu tudi volitev izletnega odseka, so vabljeni ki seji tudi člani izven odbora kakor tudi nečlani (dijaki), koji bi hoteli ob priliki izleta sodelovati. — Predsednik.

Kakor je bilo v »Edinosti« že objavljeno, se bo vršil običajni letošnji C. M. izlet na Nancos dne 21. in 22. t. m. Izletni prostor isti kot zadnji dve leti, t. j. za »Grmadu«, 20 minut hoda nad cerkvico sv. Heronima. — Iz mnogobrojnih poročil od vseh strani je sklepiti, da vlada tudi za letošnji izlet veliko zanimanje ter da udeležba ne bo zaostajala od zadnjih let. — Natančnejši spored priobčimo v »Edinosti« pravočasno. — Predsednik.

**Trnovska planota** je skrajno zanemarjena, odkar so nastopila italijanska oblastva. Z največjo skrbjo je prejšnja avstrijska gozdna in domenska uprava napravljala, vzdrževala in popravljala vone ceste po Trnovskem gozdu in izvozne ceste preko Trnova in Cepovana v Gorico.

Cestariji gozdne kakor tudi cestne uprave so bili vedno pri delu na cestah, gramozu je bilo vedno dovolj v zalogi in cestni nadzorniki so z vso strogošću pazili, da so bile ceste pravilno posirane. Sedaj manjka gradiva in cestariji, tudi če bi hoteli, ne morejo opravljati svoje službe. Baje je politično in gozdno oblastvo stavilo v proračun prenikajočo evoto za gramoz in gradivo. Vsled tega se ceste ne nadejavajo, po dežju ostajajo globoki kolovazi ter se izglabljuje br-

tozi in luknje, ob sušji se nabira nezmerno prah. Ob tem trpe veliko živina in vozniški, ki izvažajo les iz erarskega gozda.

**Podjetna tvežka Ribi & Maurer** v Gorici, ki se že leta trudi, da bi navedla tok letoviščarjev na Lokve, Cepovan in Trnovsko planoto, bo s težkimi svojimi korijerami komaj mogla vzdrževati promet, ako gozdna in domenska oblastva in namestna prefektura v Gorici ne ukreneta nemudoma, da se ceste pravilno nadejavajo.

Treba pa je tudi, da se gg. prizadeži župani zganajo. Posebno županstvo v Trnovem in Cepovanu naj počne akcijo, da se eklične občinski sveti, protestirajo proti zanemarjanju cest ter zahtevajo, da cestni organi vrše svojo dolžnost.

Gorske občine imajo glavni dohodeki od izvažanja lesa, prizadevanje imenovane trdke, ako najde pri prebivalstvu opore in smisla, napelje vsako poletje tok letoviščarjev in turistov v Cepovan in Trnovo posebno v Lokve, Krnico itd. Treba je torej dvigniti nekoliko glasu ter opozoriti nebržna oblastva na njih dolžnost, a tudi na lastno korist, ki gotovo ne izostane, ako se prebivalstvo Trnovske planote opomore. —

**DAROVI**

Izobraževalno in olepševalno društvo »Slavnik« v Klancu daruje L 30 za »Sol. društvo«.

**Spominjajte se ob vsaki priliki**

**Dijaške Matice,**

| Borzna poročila.              |               |
|-------------------------------|---------------|
| Valuta na tržaškem trgu.      |               |
| V Trstu, dne 9. julija. 1923. |               |
| avstrijske krome              | 0.2250 0.2750 |
| avstrijske krome              | 0.0330 0.0340 |
| čehoslovanske krome           | 72.50 — 73.25 |
| dinarji                       | 24.70 — 25. — |
| leji                          | 11.50 — 12. — |
| marke                         | 0.0395 0.0115 |
| dolarji                       | 23.70 — 23.75 |
| francoski franki              | 136.75 137.36 |
| švicarski franki              | 403. — 408. — |
| angleški funti papirnat       | 108.50 108.50 |

## Mali oglasi

**KUPUJEM** dnevno čiste cunje, plačujem 40 odst. do L 1.50. Solitario 1. 968

**DRŽAVNA URADNICA** išče zračno, čisto sobo v bližini glavne pošte. Ponudbe pod »Soča« na upravnistvo. 970

**POSTELJE**, velika izbira od L 60 naprej, chiffoniers 220, nočne omarice 50, vzmeti, žimnice iz morske trave in polvolne, popolna soba, solidna 800. Fonderia 3. 969

**DVE molzni kosi**, dobre pasme prodam. Vrde-lja, železniška postaja. 971

**BABICA**, diplomirana (govori slovensko), sprejema noseče. Ljubezniva oskrba. Tajnost zadržana. Corso Garibaldi 23, I. 966

**TOMAŽEVO ZLINDRO** in kalijevo sol je naročilo več vagonov Kmetijsko društvo v Vipavi za letošnje gnojenje, ki se bo oddajalo tistim, ki se bodo pravočasno prijavili s primernim predplačilom. Priglasiti se je torej takoj, ker glasom poročil utegne blaga zmanjkati, kar bi povzročilo povišanje cene. 953

**PARNI STROJCEK**, nov ali rabljen, cilindri 30 mm v premeru, kupi Ant. Cernigoi, Gorica, Via Trieste 18. 956

**SREBRO**, zlato in briljante plača več kot drugo. Pertot, via S. Francesco 15, II. 96

**KRONE** 1.75, goldinarji 4.66 20 kronski zlati 85.50 Ponderes 6-4. 96

**PLISSE**. Delo hitro in natančno, velike in majhne oblike, podviti, na pahljačo in harmoniko. Oliva de Battisti, Via S. Sebastiano št. 4-III Trst. Vhod pri prodaji Histov. 51

**POZOR!** Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini groblj Bellei Vita, via Madonna 10, I. 92

**ZLAT**, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Montecenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

Stara znana zlatarna  
**MIH. ZITRIN**  
Corso Vitt. Em. III. 47  
kupi in zamenjuje zlato, srebro in dragokamne po najugodnejših cenah. — Lastna delavnica za izdelovanje in popravila vseh v to stroko spadajočih del. (53)

## ZAHVALA.

Za mnogobrojne izraze srčnega sočutja povodom smrti našega nepozabnega brata in vsake gospoda

**dr. Rudolfa Gruntarja**

za poklonjene krasne vence ter za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti pokojnega izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebej se moramo še zahvaliti za ganljive nagovore gospodov pred. dekana Koriša v Kobaridu, gospoda župnika Abramca pri Sv. Luciji župana Strausa iz Cerknega in dr. Karla Podgornika iz Gorice. Nadalje moramo tudi izreči zahvalo cenj. gospodom pevcem iz Bovca in Kobarida.

Družini Gruntar-Mikuš.

# BOMBAŽEVINA DRUGI NOVI POPUSTI

tudi na potrebščinah največje porabe v sedanji seziji, posebno

# GOBASTO BLAGO IN ETAMIN

Primeri:

|                                             |         |
|---------------------------------------------|---------|
| Gobasto blago, mešano, enotne barve         | L 7.—   |
| Gobasto blago, fantazija, črtano            | „ 9.—   |
| Gobasto blago s črtami, Bayadere            | „ 10.—  |
| Etamin, modern, dvojna visokost             | „ 10.—  |
| Etamin, francoski, zadnja novost, fantazija | „ 12.50 |

Corso V. E. III - 16 **ÖHLER** Corso V. E. III - 16  
Tel. 10-08 Tel. 24-24

## PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

**Gospa v belem** 125

Sel sem dolgi po stopnicah in vstopil v družabno sobo, da bi prebral listič. Spoznal sem Pescov rokopi in bral:

»Prejel sem tvoje pismo. Če te ne bom videl do označenega časa, bom odprl pismo.«

Položil sem listič v svojo listnico in se obrnil proti durim. Marijana mi je prišla na pragu naproti ter me potisnila nazaj v sobo, tako da me je obšla svetloba luči po vsem obrazu. Vzela je moje roke v svoje, jih stisnila in vprla v me svoje vprašujoče oči.

Spoznala sem! Je rekla s tihim, šepetajočim glasom, danes zvečer hočeš poskusiti zadnjo šanso.

Da, zadnjo in najboljšo, sem odvrnil v šepetu. Ne hodi sam! Oh, Walter, za Boga, ne hodi sam! Pusti, da grem jaz s teboj. Ne odreci mi, ker sem ženaka. Moram s teboj! Moram s teboj! Kakala te bom zmagal v fiakerju!

Takrat sem moral njo držati. Skušala se mi je iztrgati in odhitela dolj pred menoj. Če mi hočeš pomagati, sem rekel, ostani tu in prenoči to noč v sobi moje žene. Ti napravi le to, da me ne bo močla skrb za Lavro, za vse drugo jamčim jaz. Pojdi Marijana, pokazi, da imaš toliko poguma in me počakaš da se vrnem!

Nisem ji pustil več časa, da bi mi mogla kaj odgovoriti. Se enkrat je poskusila, da bi me zadržala. Oprostil sem se in takoj odhitel iz sobe. Skočil sem v voz, predno je utegnil kočijaž skočiti s kozla. Forest Road, St. John Wood, sem naj zaklical skozi sprednje okence. Plačam dvojno vozno, če prispej v četrti ure.

Poskusim, gospod. —

Pogledal sem na uro. Enajsta je bila proč — niti minute nisem smel izgubiti več.

Naglo drdranje voza, zavest, da sem z vsako sekundo bliže grofa, zavest, da sem se odločil za končni boj, vse to me je tako razburjalo, da sem ponovno zaklical kočijažu, naj hitro vozi. Ravno ko je neka cerkevna ura v daljavi bila četrt na dvanajst, smo zavili v Forest Road. Nedalet od grofove hiše sem veliki kočijaž, naj ustavi, plačal sem mu in ga odpuštil, na to sem šel peš do vrat.

Ko sem se približal vrtnim vratcem, sem videl nekoga, ki se mi je približeval od nasprotni strani. Stopila sva pod plinovo svetilko in se spogledala. Takoj sem spoznal volasega inozemca z brazgotino na obličju; in zdelo se mi je, da me je prepoznal. Nič ni rekel; in namesto, da bi stopil v hišo, je nadaljeval svojo pot. Ali je prišel slučajno v Forest Road? Ali pa je morda sledil grofu iz opere sem?

Počakal sem nekaj trenutkov, dokler ni tujez izginil iz moje vidika in sem pogledal zvonce pri vratih. Bilo je dvajset minut po enajsti.

Med čakanjem sem vzel karto iz žepa in napisal pod svoje ime »v važni zadevi«. Hišna je odprla vrata, ko sem še pisal zadnjo besedo in me nezaupno vprašala, kaj želim.

Bodite tako prijazni in oddajte to-le svojemu gospodu, sem rekel ter ji izročil posetnico.

Samozavest, s katero sem ji oddal posetnico, jo je zmedla. Začudeno je strelala vame, potem pa je šla z mojo karto v hišo, zaprla duri za seboj in me pustila čakati v vrto.

V nekaj minutah je bila zopet zunaj. Gospod se priporoča in vpraša, naj povem, čemu bi hoteli z njim govoriti?

Poklon vašemu gospodu in recite mu, da ne morem tega nobenemu povedati razen njemu.

Zopet je odšla in prišla — zdaj pa me je povabila, naj vstopim. Naglo sem ji sledil. V naslednjem trenutku sem se nahajal v hiši grofa Fosca.

XX.

V veži ni bilo nobene svetilke; toda v medli svetlobi luči, ki jo je prinesla dekla iz kuhinje, sem videl, kako je iz neke sobe v pritičju hukišla ven starejša dama. Osvrnila me je enkrat s pravim gadjim pogledom, ki sem stopil v vežo, toda ni rekla nič in je odšla počasi po stopnicah gori, ne da bi mi oddarjavila na moj pozdrav. Iz Marijaninega dnevnika poučen, sem bil takoj uverjen, da je ta priletna dama grofica Fosco.

Dekla me je peljala v ono sobo, iz katere je ravnokar bila prišla grofica. Vstopil sem in stal sem pred grofom.